

ארץ צבי לרבי אריה צבי פרומר, פרשת שמות

בוזה"ק (שמות ט"ז, א) דגלות מצרים היתה גדולה מכל הגלויות של אחר כך. נ"ל לפרש לפי מה שכתבתי במק"א טעם שמזכירים יציאת מצרים בברכת המזון עפ"י המבואר ברמב"ן ריש פ"ק דשבת, דלא נחשבת עקירה גמורה אלא רק כשבא לרשות שהוא הפכו, ה"נ לא נחשב שנעקרו ממצרים רק כשבאו לא"י, שהיא הפכית למצרים. ע"כ בברכת המזון שצריך להזכיר ארץ, שזה גמר יציאת מצרים, מזכירים גם התחלת יציאת מצרים, ע"כ. ולפי"ז לא נחשבת גלות גמורה מא"י רק במצרים שהיא מנוגדת לא"י, ע"כ במצרים היתה נחשבת גלות גמורה. אבל היום שאין אנו במצרים, לא נחשב שנעקרנו לגמרי מא"י, כיון שאין אנו במקום מנוגד לא"י. וזה החילוק בין גלות מצרים לשאר גלויות.

ויש להביא ראיה למש"כ הרמב"ן (ריש פ"ק דשבת) דלא נחשבת עקירה מרשות היחיד אלא רק כשבא לרשות נגדית, דהיינו לרשות הרבים, מגמ' ריש פרק בהמה המקשה (ס"ח, א), דאף למ"ד ביצא אבר לא מהני החזיר, ודריש ובשר בשדה טריפה כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר, מ"מ במקום חתך מהני החזיר. וביאר רש"י ז"ל (ד"ה לעולם) דמקום חתך לא קרינן ב' בהמה בבהמה דלא בתוכה הוא, [ולא חשיב יצא לחוץ, ע"כ כל זמן שלא החזיר אסור, משום שאינו בבהמה], אבל אם החזיר מותר, דעתה היא בבהמה, וכ"ת הא יצא בשר חוץ למחיצתו ונאסר, הרי מקום חתך לא יצא, עיי"ש. ולכאורה קשה, דאף דלא נחשב יצא לחוץ, מ"מ כיון דיצא מהבהמה, שהרי אינו עוד בבהמה, יחשב יצא חוץ למחיצתו, דווקא מחיצת הולד שיהיה בבהמה, והרי יצא ממחיצתו זו, ומה בכך שאינו בחוץ? ולהג"ל אתי שפיר, דכיון דלא נחשב שהוא בחוץ, ממילא אף שאינו בבהמה מ"מ לא נחשב יצא, דכל זמן שלא הגיע למקום נגדי לא נחשב יצא.

ואם כנים דברינו, יש לדון במש"כ רמב"ן (אחרי י"ח, כ"ה) דעיקר המצוות הן בא"י ולא בחו"ל, מ"מ כשיושיע השי"ת במהרה בימינו ויגאלנו, אז יחשב למפרע כאילו לא היינו בחו"ל כלל, כיון דכל חו"ל, זולת מצרים, לא נחשבת מנוגדת לא"י כנ"ל, ואז יהיו נעשים למפרע כל התיקונים מן המצוות שעשינו במשך היותינו בגלות, כי אז יחשב כאילו היינו כל הזמן בא"י, ואז תושלם שלימות המצוה לגמרי, כאילו היינו עושים המצוות בא"י.

נשוב למש"כ דהא דגלות מצרים קשה מכל הגלויות, משום שהיא הפכית לא"י וזו נחשבת גלות גמורה, ונלענ"ד, דזה הפירוש בקרא (בשלח, י"ד, י"ג): לא תספו לראתם עוד וגו', זולת מה שהיא מצוה בקבלה, אינו יוצא מידי פשוטו שהיא הבטחה, שאפי' יחטאו ויתחייבו גלות, ח"ו, מ"מ לא יגלו עוד למצרים, רק שיצאו מא"י, אבל לארץ מצרים לא יגלו עוד לעולם. (עי' במאמרי חנוכה בענין זה, באופן אחר). (תרפ"ג)

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON